

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အရေးပါလျက်ရှိသည့် တရုတ်နိုင်ငံ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးတက္ကသိုလ်

ပြီးခဲ့သည့်နှစ်များအတွင်း တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ ဟိုင်နန်ကျွန်း၊ ဟိုက်ကုမြို့တွင် အခြေစိုက်သည့် တရုတ်နိုင်ငံပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးတက္ကသိုလ်က (China Institute for Reform and Development-CIRD) ကျင်းပသည့် ဆွေးနွေးပွဲများသို့ ပါဝင်တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ယင်းဆွေးနွေးပွဲ များသည် ပါတီပိုင်းဆိုင်ရာအကြီးအကဲများ၊ ဒေသအာဏာပိုင်များ၊ နိုင်ငံတကာမှပညာရှင်များ၊ မူဝါဒ ပိုင်းဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များစသည်တို့ အများအပြား ပါဝင်တက်ရောက်သည့် တရုတ်နိုင်ငံ၏ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေးဆိုင်ရာဆွေးနွေးပွဲများဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးပါဝင်တက်ရောက်ခဲ့သည့် အစည်းအဝေး မှာ တရုတ်နိုင်ငံပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆိုင်ရာ (၉၁)ကြိမ်မြောက်နိုင်ငံတကာညီလာခံ (91st International Forum on China Reform) ဖြစ်ပြီး ဆွေးနွေးသည့်ခေါင်းစဉ်မှာ တရုတ်နိုင်ငံ၏ အရည်အသွေးမြင့် တံခါးဖွင့်စီးပွားရေးစနစ်သစ်ထူထောင်ခြင်းနှင့် ကမ္ဘာကြီး (China in Establishing A New System for Higher-Level Open Economy and the World) ဖြစ်ပြီး ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ လကုန်ပိုင်းတွင် ကျင်းပခဲ့သည်။

တရုတ်နိုင်ငံ၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနှင့် တံခါးဖွင့်မှုဝါဒ “Reform and Opening-up Policy”ကို ၁၉၇၈ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့သည်။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုကို ဖြေလျော့ပြီး ဆယ်စုနှစ်(၄)ခုကျော် ကျင့်သုံး ပြောင်းလဲလာခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်များတွင် အထူးစီးပွားရေးဇုန်များ စတင်ထူထောင်ခြင်း ၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့ (World Trade Organization-WTO) သို့ တက်ရောက်ခဲ့ခြင်း စသည့် အပြောင်းအလဲများမှာ ထင်ရှားသည်။ ပြည်တွင်းမူဝါဒများ ကျင့်သုံးရာတွင်လည်း ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေးများကို တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးလာခြင်း၊ လုပ်ခနှင့် ဈေးနှုန်းများလွတ်လပ်မှု၊ ပြည်ပတင်ပို့မှုနှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု အားပေးခြင်းများ အပါအဝင် ဖြစ်သည်။ ၁၉၇၈ ခုနှစ်မှစတင်လျှင် နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု (၉)ရာခိုင်နှုန်းခန့်အထိ ရှိခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်များတွင် အလွန်အမင်းဆင်းရဲမှု (extreme poverty)ကို ပပျောက်အောင်

ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။ Normal GDP အရ ၂၀၂၅ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၁၄.၉) ထရီလီယံရှိသည့် ကမ္ဘာ့ဒုတိယအကြီးဆုံးစီးပွားရေးရှိသည့် နိုင်ငံအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိနေပြီ ဖြစ်သည်။

ဤသို့ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရရှိအောင် မည်သို့ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်ဆိုသည်မှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ် လေ့လာဖွယ်ဖြစ်သည်။ မိမိတို့အတွက် အကျိုးရှိအောင် မိမိတို့၏ ရေမြေသဘာဝ၊ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွား ရေး၊ လူမှုရေးများနှင့် ကိုက်ညီအောင်အသုံးပြုပြီး မိမိတို့လည်း တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ တရုတ်နိုင်ငံပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် CIRD က ရေးသားတင်သွင်းခဲ့သည့် သုတေသန များကို အဆင့်ဆင့်လေ့လာကြည့်မိသည့်အတိုင်း ဆက်လက်ဖော်ပြလိုပါသည်။

ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံကို တည်ဆောက်ရာတွင် အစိုးရ၏ မူဝါဒချမှတ်မှု များသည် အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်သည်။ ဤမူဝါဒများသည် မှန်ကန်တိကျ၍ ရေရှည်တည်တံ့ရန် အတွက် စိတ်ကူးစိတ်သန်းသစ်များ၊ ခိုင်မာသော သုတေသနအထောက်အထားများနှင့် အကြံဉာဏ် များလိုအပ်ပြီး ထိုကဲ့သို့သောဉာဏ်ပညာဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များကို ပေးအပ်နိုင်သည့်အဖွဲ့ အစည်းများမှာ တွေးခေါ်မျှော်မြင်ရေးအဖွဲ့များ (Think Tanks) ပင်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များကို လေ့လာဆန်းစစ်ကာ အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရားများ ကို လက်တွေ့ကျသော မူဝါဒအကြံပြုချက်များဖြင့် ပံ့ပိုးပေးကြသည်။

သုတေသနဌာနများ၏အရေးပါမှုကို ထင်ရှားစေပြီး မြန်မာနိုင်ငံနှင့်လည်း နီးစပ်သည့်သာဓက တစ်ခုမှာ တရုတ်နိုင်ငံပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးတက္ကသိုလ် (China Institute for Reform and Development - CIRD) ပင်ဖြစ်သည်။ CIRD သည် တရုတ်နိုင်ငံ၏ အသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလ တစ်လျှောက်တွင် စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံပိုင်လုပ်ငန်းများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း၊ ငွေကြေးတည်ငြိမ်မှု ထိန်းချုပ်ခြင်းစသည့် အရေးကြီးသော ကဏ္ဍများတွင် တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ (Chinese Communist Party-CCP) ၏ မူဝါဒချမှတ်မှုအပေါ် သိသိသာသာ

သက်ရောက်မှုရှိခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် CIRD ၏ အတွေ့အကြုံများနှင့် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းပုံစံများက မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိစီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာစိန်ခေါ်မှုများကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် ခိုင်မာသော သုတေသနကို အခြေခံသည့်မူဝါဒ များ မည်သို့ချမှတ်သင့်သည်ဟူသော အဖိုးတန်သင်ခန်းစာများကို ပေးစွမ်းနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

CIRD ၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့် သမိုင်းဝင် အောင်မြင်မှုများ

၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် ဟိုင်နန် (Hainan) ၌ စတင်တည်ထောင်ခဲ့ သော CIRD သည် တရုတ်နိုင်ငံ၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနှင့် တံခါးဖွင့်ဝါဒ (Reform and Opening Up) သမိုင်းတစ်လျှောက်တွင် အရေးပါသော မူဝါဒဆိုင်ရာ သုတေသနဌာနအဖြစ် ရပ်တည်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့ ၏ မူဝါဒဆိုင်ရာ အကြံပြုချက်များဖြင့် တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ နိုင်ငံတော်မူဝါဒများ အကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် အဓိကအထောက်အကူပြုခဲ့ပြီး ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများက ခိုင်မာသောသုတေသနကို အခြေခံသည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုသည် မည်မျှအောင်မြင်စေနိုင်သည်ကို ပြသနေသည်။

CIRD သည် ယနေ့အထိ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာပေါင်း (၅၀၀)ကျော်ကို ရေးသားတင်ပြခဲ့ပြီး အချို့သောမူဝါဒအကြံပြုချက်များသည် ဗဟိုကော်မတီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရာတွင် တိုက်ရိုက်ကိုးကားအသုံးပြုခြင်း သို့မဟုတ် အရေးကြီးသော ဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်း များ ရေးဆွဲရာတွင်အရေးပါသော အကိုးအကားများ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဥပမာအားဖြင့် CIRD ၏ သုတေသန များသည် ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် ကျင်းပခဲ့သည့် (၁၈)ကြိမ်မြောက်ဗဟိုကော်မတီ၏ တတိယအကြိမ် ပုံမှန် အစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် အထောက်အကူပြုခဲ့ကြောင်း တွေ့ရသည်။ ထို့အပြင် လေ့ကျင့်သင်ကြားမှုများကိုလည်း အကြိမ်(၂၀၀)ကျော်အထိ ပြုလုပ်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။

CIRD ၏ အဓိကအောင်မြင်မှုများကို ကဏ္ဍအလိုက် လေ့လာနိုင်ပါသည်။ နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ (State-Owned Entrepreneurs-SOE) နှင့်

ငွေကြေးစနစ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအပိုင်းတွင် ၁၉၉၃ ခုနှစ်၌ SOE စီမံခန့်ခွဲမှု ကို “နိုင်ငံတော်မှစီမံခန့်ခွဲခြင်း” မှ “နိုင်ငံတော်၏ပိုင်ဆိုင်မှုငွေလုံးငွေရင်း (State-owned Capitals) ကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း” သို့ ပြောင်းလဲရန် အဆိုပြုခဲ့ပြီး ယင်းသည် လုပ်ငန်းများ ၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ထိရောက်မှုကို မြှင့်တင်ရန်နှင့် နိုင်ငံပိုင် ပိုင်ဆိုင်မှုများ၏ တန်ဖိုးကို ထိန်းသိမ်း မြှင့်တင်ရန် အရေးပါခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် စီးပွားရေးတိုးတက်မှု အရှိန်အဟုန်မြင့်မား စဉ် ငွေကြေးဖောင်းပွမှုကို ထိရောက်စွာ ထိန်းချုပ်ရန် မူဝါဒ အကြံပြုချက်များပေးခဲ့သလို ၁၉၉၅ ခုနှစ် တွင် အလုပ်မဖြစ်သောချေးငွေ (Non-performing loans-NPLs) ကို ဖြေရှင်းရန်နှင့် ဘဏ်စနစ် ခိုင်မာ စေရန်အတွက် ဘဏ်လုပ်ငန်းပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို အကြံပြုခဲ့သည်။

အစိုးရနှင့် လူမှုဖူလုံရေးစနစ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကဏ္ဍတွင်လည်း CIRDA သည် ၂၀၀၃ ခုနှစ်၌ အစိုးရပုံစံကို “စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကို ဦးတည်သည့်အစိုးရပုံစံ” မှ “ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုကို ဦးတည် သည့် အစိုးရပုံစံ” သို့ ကူးပြောင်းရန် အကြံပြုခဲ့ပြီး ယင်းသည် အုပ်ချုပ်ရေးစွမ်းဆောင်ရည်နှင့် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုအရည်အသွေးကို မြှင့်တင်ရန် ရည်ရွယ်သည်။ ထို့အတူ ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် ကျေးလက် ဒေသနေပြည်သူများအတွက် အခြေခံသက်သာချောင်ချိရေးစနစ်ကို ထူထောင်ရန်နှင့် အခြေခံအား ဖြင့် အာမခံထားသော အများပြည်သူဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ (ဥပမာ- ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး) ကို ပေးအပ်ရန် အဆိုပြုခဲ့သည်။ စီးပွားရေးအသွင်ကူးပြောင်းရေးဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှုအနေဖြင့်လည်း CIRDA သည် ဈေးကွက်စီးပွားရေးသို့ ကူးပြောင်းခြင်းကို အထောက်အကူပြုသည့် စာအုပ်အတွဲများကို ၁၉၉၃ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၆ ခုနှစ်အတွင်း ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး ဈေးကွက်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနှင့်ပတ်သက်သော သီအိုရီနှင့် အတွေးအခေါ်အယူအဆများကို ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့ရာ World Trade Organization သို့ ဝင်ရောက်ရေး ဆွေးနွေးမှုများအတွက်ပါ အရေးပါသော ကိုးကားချက်ဖြစ်ခဲ့သည်။

တရုတ်နိုင်ငံပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသုတေသနဌာန (CIRD) သည် ၂၀၀၈ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း ကာလများတွင် တရုတ်နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ ကြီးမားသော အပြောင်းအလဲများ အတွက် အဓိကမူဝါဒလမ်းကြောင်းများကို ဦးဆောင်ပံ့ပိုးပေးခဲ့သည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် CIRD သည် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဗျူဟာကို ပြောင်းလဲရန် လိုအပ်ကြောင်း အဆိုပြုခဲ့ပြီး စားသုံးမှုဦးဆောင် သောစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု (Consumption-led Growth) ကို အဓိကဗျူဟာအဖြစ် သတ်မှတ်ရန် တိုက်တွန်းခဲ့သည်။ ဤအဆိုပြုချက်သည် မြေပိုင်ဆိုင်မှုစနစ်၊ လူဦးရေဆိုင်ရာမညီမျှမှုများနှင့် ဖြေရှင်း နိုင်သည့် စားသုံးသူအခြေခံပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးများဆီသို့နိုင်ငံကို ဦးတည်စေခဲ့သည်။ ထို့အတူ ကမ္ဘာ့ ဘဏ္ဍာရေးအကျပ်အတည်း ဖြစ်ပွားခဲ့သော ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် CIRD သည် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဖြင့် အကျပ်အတည်း၏ အန္တရာယ်ကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် မူဝါဒအကြံပြုချက် (၂၄)ချက်ကို ပြုစုတင်ပြခဲ့ သည်။ ထိုကာလမှာပင် “ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုပုံစံအသွင် ကူးပြောင်းခြင်း” ကို အဓိကလမ်းကြောင်းအဖြစ် ထားရှိကာ(၁၂)ကြိမ်မြောက် ငါးနှစ်စီမံကိန်း(၂၀၁၁-၂၀၁၅) ကို ပိုမိုထိရောက်စေရန် အကြံပြုခဲ့သည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၉ ခုနှစ်အတွင်း CIRD သည် ကျေးလက်မှ မြို့ပြသို့ ရွှေ့ပြောင်းလာသော အလုပ်သမားများအား မြို့ပြဒေသများရှိ နိုင်ငံသားများနှင့် တန်းတူအခွင့်အရေးများ၊ လူမှုလုံခြုံရေး နှင့်တရားမျှတမှုတို့ကို အကောင်အထည်ဖော်ပေးရန် အကြံများစွာ တိုက်တွန်းခဲ့သည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၇ ခုနှစ်ကာလအတွင်းတွင် ကျေးလက်-မြို့ပြ နှစ်ထပ်မှတ်ပုံတင်စနစ် (urban-rural dual household registration system) ကို ရုပ်သိမ်းရန် အကြံပြုခဲ့ရာ ၎င်းသည်လူမှုတရားမျှတမှုနှင့် မြို့ပြ လူဦးရေတိုးတက်မှုကို အထောက်အကူပြုခဲ့သည်။ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၏ ဦးတည်ရာကို ပြောင်းလဲရန် ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် “နိုင်ငံတော်ချမ်းသာကြွယ်ဝခြင်း” မှ “ပြည်သူများချမ်းသာကြွယ်ဝခြင်း” ကို ဦးတည် သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလမ်းကြောင်းသို့ ပြောင်းလဲရန် CIRD က တိုက်တွန်းခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် ဗဟိုကော်မတီ၏ ပြည့်စုံသောပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ဆုံးဖြတ်ချက်များအတွက် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သည့်လမ်းပြမြေပုံ

(Roadmap of Reform Outpacing Crisis) ကို ရေးဆွဲရာတွင် CIRD က အဓိကအထောက်အကူပြုခဲ့သည်။

CIRD သည် ဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ (Structural reforms) ကို အဓိက လမ်းကြောင်းအဖြစ်ထားရှိကာ စီးပွားရေးအသွင်ကူးပြောင်းမှုကို ဦးတည်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၇ ခုနှစ်အတွင်း စီးပွားရေးအသွင်ကူးပြောင်းမှုအတွက် အကြံပြုချက်များ တင်ပြခဲ့သလို ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ကုန်စည်မှ ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍသို့ ပြောင်းလဲလာသောစီးပွားရေးကို ထင်ဟပ်စေရန် ဝန်ဆောင်မှု ကုန်သွယ်ရေးဖြင့် ဒုတိယအကြိမ် တံခါးဖွင့်ဝါဒကို စတင်ရန် အကြံပြုခဲ့သည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် CIRD သည် တတိယပါတီ သုတေသနအဖွဲ့အနေဖြင့် “ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချခြင်း” (Decentralization)” နှင့် “စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းလျှော့ချခြင်း (Deregulation)” မူဝါဒများကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အစိုးရအုပ်ချုပ်မှုပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်များကို ပထမဆုံးအကြိမ် အကဲဖြတ်အကြံပေးခဲ့ သည်။

နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ၂၀၁၉ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်ကာလများတွင် CIRD သည် အဆင့်မြင့်တံခါးဖွင့်မှု (High Level Opening-Up) အပေါ်အခြေခံသော ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ပုံစံသစ်ကိုဖော်ဆောင်ရန် အကြံပြုခဲ့ပြီး ၎င်းသည် ပြည်တွင်းပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနှင့် ပြည်ပတံခါးဖွင့် ဝါဒကို ပေါင်းစပ်ကာ နိုင်ငံတကာစီးပွားရေးဆက်ဆံရေးတွင် တရုတ်နိုင်ငံ၏ အခန်းကဏ္ဍကို မြှင့်တင် ရန်ရည်ရွယ်သည်။ ထို့ပြင် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် COVID-19 ကပ်ရောဂါကာလတွင် CIRD သည် ပြည်သူ့ ကျန်းမာရေးကို ဦးစားပေးသော အုပ်ချုပ်ရေးသဘောတရားကို အဆိုပြုခဲ့ကာ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး စနစ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးမူဝါဒများ ချမှတ်ရာတွင် အထောက်အကူပြုခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် စားသုံးမှု ဦးစားပေးအသွင်ကူးပြောင်းခြင်းကို စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု၏ အဓိက လမ်းကြောင်းသစ်အဖြစ် အဆိုပြုခဲ့သည်။

ဤသို့ဖြင့် CIRD သည် အချိန်နှင့်တပြေးညီ ပြောင်းလဲနေသော နိုင်ငံတော်၏စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးလိုအပ်ချက်များကို ခိုင်မာသော သုတေသနဖြင့် တုံ့ပြန်ခဲ့ပြီး အဓိကကျသောပြုပြင် ပြောင်းလဲရေးများ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော အကြံပြုချက်များနှင့် တွန်းအား ကိုပေးခဲ့သည်။ CIRD ၏ အတွေ့အကြုံများကို လေ့လာခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိစီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးအခြေအနေများနှင့် ကိုက်ညီသော အရေးကြီးကဏ္ဍများအတွက် အဖိုးတန်သင်ခန်းစာများ ရယူနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ပထမအချက်အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးတိုးတက်မှုနှင့် လူမှုရေးတည်ငြိမ်မှု၏ အဓိက အုတ်မြစ်ဖြစ်သော မြေယာနှင့် ကျေးလက်ဒေသလုံခြုံမှုကို ဦးစားပေးသင့်သည်ဆိုသည့်အချက်ဖြစ် သည်။ တရုတ်နိုင်ငံကဲ့သို့ပင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်လုံခြုံမှု (Security of Land Tenure) ကို တရားဝင် ခိုင်မာစွာပေးအပ်ရန်နှင့် ကျေးလက်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး၊ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ လုပ်ကိုင်သူများအတွက် လိုအပ်သည့် သွင်းအားစုများ သင့်တင့်သည့်ဈေးနှုန်းဖြင့်ရရှိရေး၊ ကြားခံများ လျှော့ချရေး၊ မိမိတို့ထုတ်ကုန်မှ အကျိုးအမြတ်တိုက်ရိုက် ခံစားခွင့်ရရှိရေး၊ ဈေးကွက်သို့ တိုက်ရိုက် တင်ပို့နိုင်ရေးစသည်တို့အတွက် သုတေသနလုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်ရန်နှင့် ပံ့ပိုး အကောင်အထည်ဖော်ပေးရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။

ဒုတိယအချက်မှာ စီးပွားရေးတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုပင်ဖြစ် သည်။ ငွေကြေးမတည်ငြိမ်မှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း၏ စိန်ခေါ်မှုများကို ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းရာတွင် ဘဏ်လုပ်ငန်းကို ခေတ်မီစီးပွားဖြစ်လုပ်ငန်းများအဖြစ် ပြောင်းလဲခြင်း၊ NPLs များကို ထိရောက်စွာ ဖြေရှင်းခြင်းနှင့် ငွေကြေးဖောင်းပွမှုကို ထိန်းချုပ်ရန်အတွက် ခိုင်မာသော မူဝါဒအကြံဉာဏ်များကို ရယူရန်အရေးကြီးသည်။

တတိယအချက်အနေဖြင့် နိုင်ငံစီးပွားရေးတိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ လူတန်းစားကွာဟမှုကို လျှော့ချရန်အတွက် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုနှင့် လူမှုဖူလုံရေးစနစ်ကို ခိုင်မာအောင်တည်ဆောက်ရမည်

ဖြစ်သည်။ ကျေးလက်ဒေသ အပါအဝင် ပြည်သူ့အားလုံးအတွက် ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေးကဲ့သို့ သော အများပြည်သူဆိုင်ရာအခြေခံဝန်ဆောင်မှုများကို အာမခံချက်ရှိစွာ ပေးအပ်နိုင်မည့် လူမှုဖူလုံ ရေးစနစ်ကို ထူထောင်ရန် သုတေသနများ၊ မူဝါဒများဖြင့် အထောက်အပံ့ပေးရမည် ဖြစ်သည်။ CIRD ဥပမာမှ ရရှိသည့် သင်ခန်းစာအချို့ဖြစ်သည်။

CIRD အောင်မြင်မှုရရှိနေခြင်းသည် ယင်း၏သုတေသန အကြောင်းအရာများအားလုံးမှာ တရုတ်နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များနှင့် အမြဲထပ်တူကျနေခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍတို့ကို မြှင့်တင်ရန်အတွက် မူဝါဒများချမှတ် ရာတွင် သုတေသန အထောက်အထားကို အသုံးပြုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် CIRD သည် ဒေသတွင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု(International Cooperation)နှင့် တံခါးဖွင့်ဝါဒ (Open Policy) ကို မြှင့်တင်ရန် အတွက် Regional Cooperation on Economic Partnership (RCEP) ကဲ့သို့သော သဘောတူညီချက် များဆိုင်ရာသုတေသနများ၊ သက်ဆိုင်သူများပါဝင်သည့် ဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။ မြန်မာ့ သုတေသနဌာနများနှင့် တွေးခေါ်မျှော်မြင်ရေးအဖွဲ့အစည်းများသည်လည်း အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ များနှင့် ပိုမိုနီးကပ်စွာ ပူးပေါင်းပြီး ဒေသတွင်းကုန်သွယ်မှု လွယ်ကူချောမွေ့ရေး၊ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစသည့် အကြောင်းအရာများတွင် ဦးဆောင်သုတေသနများ ပြုလုပ်သင့်သည်။

CIRD သည် “ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုကို ဦးတည်သောအစိုးရပုံစံ” တည်ဆောက်ရန် အစောဆုံး အကြံပြုခဲ့သည့် အဖွဲ့အစည်းများထဲမှ တစ်ခုဖြစ်သည်။ နိုင်ငံများ၏ အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားများ စွမ်းဆောင်ရည် အားနည်းခြင်းသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ပြည်သူ့ယုံကြည်မှုအတွက် အတားအဆီး ဖြစ်နေတတ်ရာ CIRD ၏ နည်းလမ်းအတိုင်း အစိုးရဝန်ထမ်းများအတွက် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆိုင်ရာ လေ့ကျင့်ရေးအစီအစဉ်များကို ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် အစိုးရ၏ ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်သည့် အရည်အသွေးကို မြှင့်တင်ရန် စဉ်းစားသင့်ပါသည်။ တချိန်တည်းမှာပင် စွမ်းဆောင်ရည်(Meritocracy) အလိုက်

တာဝန်ပေးအပ်မှုနှင့် အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်မှု(Anti-Corruption) တို့ကိုလည်း ယှဉ်တွဲဖော်ဆောင်သွားရန် လိုအပ်သည်။

CIRD အောင်မြင်မှု၏အခြေခံမှာ ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပုံနည်းစနစ်ဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ တွင် သုတေသနဌာနများ၏ အခန်းကဏ္ဍကို မြှင့်တင်ရန်အတွက် အတုယူသင့်ပါသည်။ CIRD သည် အမြဲတမ်းဝန်ထမ်းအင်အားနည်းပါးသော်လည်း ပညာရှင်များ၊ အစိုးရအရာရှိများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ရှင်များပါဝင်သော ကြီးမားသည့် ကွန်ရက်တစ်ခုကို အသုံးပြု၍ သုတေသနပြုသည့်ကွန်ရက်ကို အခြေခံသောလုပ်ငန်းပုံစံ (A Small Institution with Large-Scale Networks) ကို ကျင့်သုံးသည်။ မြန်မာ့သုတေသနဌာနများသည်လည်း အာဆီယံနှင့် ဒေသတွင်း၊ ဒေသပြင်ပသုတေသနအဖွဲ့အစည်း များမှ နယ်ပယ်အသီးသီးရှိ ပညာရှင်များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကို တိုးမြှင့်သင့်သည်။ CIRD သည် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို အနာဂတ်ရှေ့ရှု၍ ဦးဆောင်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံ၏လက်ရှိအခက်အခဲများ အတွက် လက်တွေ့ကျသော ဖြေရှင်းနည်းများကို အမြဲမပြတ်ပေးအပ်နေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် CIRD ကဲ့သို့အခြားသော နိုင်ငံတကာသုတေသနအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သော UN ESCAP ၊ ERIA ၊ Mekong Institute ၊ OECD Development Centre တို့နှင့်လည်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သင့်သည်။ စဉ်ဆက်မပြတ်ပြန်လည်ပြုပြင်တိုးတက်ရေးလမ်းကြောင်းတွင် သုတေသနဌာနများ၏ အရေးပါမှုသည် တိုးတက်နေဆဲ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုဖြစ်လာမည်ဟု CIRD ၏ အတွေ့အကြုံက ပြသပေးနေသည်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ အောင်မြင်မှုသည် မူဝါဒပညာရှင်များ၊ သုတေသနလုပ်သားများနှင့် အစိုးရအဆင့်အရာရှိများတို့၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအပေါ် အခြေခံ သည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံ၏အနာဂတ်အတွက် ရဲရဲဝံ့ဝံ့တွေးခေါ်ဆင်ခြင်နိုင်ပြီး ပြည်သူများအတွက် အကျိုးရှိစေသော အကြံဉာဏ်များကို အစိုးရအဆင့်အထိ ပေးအပ်နိုင်မည့် သုတေသနဌာနများကို တန်ဖိုးထားမြှင့်တင်ပေးရန်ပင် ဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ သို့မှသာ အနာဂတ်ကာလတွင်

အကျိုး ရှိသောပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး(Reform)များကို ခိုင်မာစွာ ရွှေ့လျားနိုင်စေမည်ဖြစ်သည်။
ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆိုင်ရာ အတွေးခေါ်များလည်း ဆန်းသစ်နေဖို့လိုသည်။

ထို့ပြင် CIRD ၏ အောင်မြင်မှုကြောင့် ယင်း၏သုတေသီများသည် တရုတ်နိုင်ငံရေး
ခေါင်းဆောင်များ ဦးဆောင်သည့် အစည်းအဝေးများသို့ အကြံပေးပညာရှင်အဖြစ် ဖိတ်ကြားခံရ
ခြင်း၊ အဓိကမူဝါဒများကိုရေးဆွဲရာတွင်
အကြံပေးခြင်းတို့ပြုလုပ်ရသဖြင့် မူဝါဒဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင်
တိုက်ရိုက်ပါဝင်မှု အားကောင်းသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း အစိုးရနှင့် သုတေသနအဖွဲ့အစည်းများ
အကြား ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်မြှင့်တင်ရန် လိုအပ်ပြီး နိုင်ငံတော်၏အရေးကြီးသော မူဝါဒများ
(ဥပမာ-အမျိုးသားစီးပွားရေးစီမံကိန်း) ရေးဆွဲရာတွင် လွတ်လပ်သောသုတေသနဌာနများ၏
အကြံပြု ချက်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပါသည်။

CIRD မှ ပညာရှင်များ၏ အဆိုအရ လွန်ခဲ့သော (၃၄)နှစ်တာကာလတစ်လျှောက်လုံးတွင်
CIRD သည် “ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆိုင်ရာ အကြံဉာဏ်ပေးခြင်း၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကို
မြဲမြံစွာလိုက်နာခြင်း” ဟူသော ခံယူချက်အပေါ်၌ ခိုင်မာစွာ ရပ်တည်လုပ်ကိုင်ခဲ့ပါသည်။ CIRD သည်
တရုတ်နိုင်ငံ၏ ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေးနှင့် တံခါးဖွင့်မှုဝါဒလုပ်ငန်းစဉ်များအတွင်း
ပေါ်ပေါက်လာသည့် အဓိကကျသော မဟာဗျူဟာမြောက်ကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍
စနစ်တကျသုတေသနပြုမှုများ၊ ကျယ်ပြန့်သော ဆွေးနွေးပွဲများကို
အဆက်မပြတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် အစိုးရ၏ မူဝါဒချမှတ်မှုလုပ်ငန်းများ
အတွက်လိုအပ်သည့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆိုင်ရာ
သဘောတူညီမှု များကို တည်ဆောက်ပေးခဲ့ပါသည်။ အထူးသဖြင့် CIRD သည်
ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဘက်သို့ ဦးတည် သောစွမ်းရည်ရှိသည့် ပညာရှင်များကို မွေးထုတ်ပေးကာ
နိုင်ငံ၏ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖြစ်ထွန်းစေရန်အတွက်
တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ CIRD သည် ၎င်း၏အဖွဲ့အစည်းကို လည်ပတ်ရာ၌

“ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဘက်သို့ ဦးတည်သော နည်းလမ်းများဖြင့် အဖွဲ့အစည်းများကိုစီမံခန့်ခွဲခြင်း” ဟူသော မူကိုမြဲမြံစွာလိုက်နာကျင့်သုံးခဲ့ပါသည်။ ထို့သို့ကျင့်သုံးခြင်း ဖြင့် တရုတ်နိုင်ငံ၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆိုင်ရာ ထိပ်တန်းတတ်သိပညာရှင်အဖွဲ့အစည်း (Leading Think Tank) တစ်ခုအဖြစ် ဆက်လက်တည်ဆောက်ရန်အတွက် ကြိုးပမ်းအားထုတ်လျက်ရှိပါသည်။

ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသည် အပြင်ကလာမည့်ရန်သူမဟုတ်၊ အတွင်း၌ရှိနှင့်ပြီး မိတ်ဆွေ ဖြစ်သည်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသည် ပြောင်းလဲနေသော အခြေအနေများကို အချိန်မီနှင့် ကောင်းစွာ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အနာဂတ်စိန်ခေါ်မှုများကို ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားနိုင်ရန်ကောင်းစွာ ပြင်ဆင်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသည် ပေါ်ပေါက်လာနိုင်ဖွယ်ရှိသည့် အန္တရာယ် (Risks) များကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းပြီး ယင်းတို့ကို ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်စွမ်းရှိရန် ပြင်ဆင်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး (Reform) သည် ရန်သူမဟုတ် မိတ်ဆွေဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

ချိုရတနာ
MISIS
၁၅.၁၂.၂၀၂၅

တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ ဟိုင်နန်ကျွန်း၊ ဟိုက်ကုမြို့တွင် အခြေစိုက်သည့် တရုတ်နိုင်ငံပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးတက္ကသိုလ် (China Institute for Reform and Development-CIRD)

CIRDA ၏ သုတေသနစာအုပ်စာတမ်းများ ထားရှိရာ သမိုင်းပြတိုက်

China's 15th Five-Year Plan: Comprehensively Deepening Reform and High-Quality Development အစည်းအဝေးကျင်းပနေစဉ်

Think Tank Report Release Seminar ကျင်းပနေစဉ်
